

تأثیر استفاده از قلم هوشمند قرآنی بر انگیزش تحصیلی، باورهای خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی (روان‌خوانی)
درس قرآن

حسین مؤمنی مهموئی*^۱، حبیب صادقی^۲

- ۱- باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران.
- ۲- کارشناس ارشد آموزش ابتدایی، گروه علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی - واحد قاینات، قاینات، ایران.

*نویسنده مسئول، آدرس: تربت حیدریه، دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تربت حیدریه، گروه علوم تربیتی؛

پست الکترونیک: momenimahmouei@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۰۷/۲۵؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۵/۱۱/۲۵

چکیده

مقدمه: آموزش قرآن در دوره ابتدایی همواره مد نظر مسئولان آموزشی بوده است. بهره‌گیری از ابزارهای آموزشی برای تسهیل آموزش بسیار مهم است. یکی از ابزارهایی که در آموزش قرآن تأثیر دارد قلم هوشمند قرآنی است.

روش: این پژوهش با هدف تأثیر استفاده از قلم هوشمند قرآنی بر انگیزش تحصیلی، باورهای خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی (روان‌خوانی) درس قرآن دانش‌آموزان پسر پایه پنجم از طریق روش پژوهش شبه آزمایشی به انجام رسیده است. جامعه آماری شامل کلیه دانش‌آموزان پسر پایه پنجم ناحیه ۴ شهرستان مشهد در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ بوده است. با استفاده از نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای تعداد ۵۰ دانش‌آموز انتخاب و در دو گروه آزمایش و کنترل (هر گروه ۲۵ نفر) گمارده شدند. گردآوری داده‌ها با استفاده از پرسشنامه انگیزش تحصیلی، خودکارآمدی تحصیلی و پیشرفت تحصیلی (روان‌خوانی) درس قرآن صورت گرفت. در این پژوهش پایایی پرسشنامه انگیزش تحصیلی با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۸ و پایایی آزمون خودکارآمدی ۰/۸۱ بدست آمد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل کوواریانس و نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۷ در سطح معنی‌داری ($P < 0/05$) استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که استفاده از قلم هوشمند قرآنی بر جنبه درونی انگیزش تحصیلی، باورهای خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی (روان‌خوانی) دانش‌آموزان تأثیر معنی‌دار دارد. اما استفاده از قلم هوشمند قرآنی بر جنبه بیرونی انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر معنی‌داری نداشت.

واژه‌های کلیدی: قلم هوشمند قرآنی، انگیزش تحصیلی، باورهای خودکارآمدی، روان‌خوانی قرآن.

(Anoshahpour et al., 2012). زیرا برای دستیابی به یک هدف باید از روش‌های ساده، کوتاه، عینی (به‌ویژه برای کودکان) و تعمیم‌پذیر بهره گرفت. در بسیاری از روش‌های رایج آموزش قرآن باید بر قاعده آموزشی به جای مهارت‌آموزی تأکید شود و بخش قابل توجهی از محتوا و حجم مطالب در آغاز امر به بیان تعاریف و قواعد اختصاص داده شود (Dolati, 2005). برنامه آموزش قرآن نسبت به سایر دروس از سابقه زیادی برخوردار نیست. هرچند همه معلمان، مدیران و کارشناسان به درس و فعالیت‌های قرآن علاقه‌مندند، اما تا زمانی که این درس در نظام آموزشی و اداری ما جایگاه مناسب و طبیعی خود را نیافته است و همه افراد و مسئولان، نقش خود را با آگاهی و توانایی لازم در مورد آن ایفا نمی‌کنند، وجود نظارت خاص بر فرآیند اجرا و پشتیبانی از برنامه، کاملاً ضروری است (Anoshahpour et al., 2012). زیرا آموزش جامع قرآن، فرآیندی است برای دستیابی به توانایی خواندن، درک معنا، تدبیر در آیات و آشنایی با معارف قرآن به منظور انس و بهره‌گیری دائمی از قرآن کریم و تقویت ایمان و عمل صالح (Nari Abyane, 2001).

Soleymanian (2009) در تحقیق خود با عنوان بررسی تأثیر آموزش آموزه‌های قرآنی بر بهبود پذیرش اجتماعی نشان داد که آموزش آموزه‌های قرآنی بر پذیرش اجتماعی تأثیر مثبتی دارد. Taghilou (2003) در تحقیقی خود با عنوان تأثیر آموزش روخوانی قرآن بر استرس در بین جوانان و نوجوانان نشان داد که آموزش قرآن میزان استرس افراد در همه خرده مقیاس‌ها را به طور معنی‌داری کاهش می‌دهد. استفاده از رسانه‌ها و مواد مناسب آموزشی در تسریع و کیفیت بخشی آموزش نقش بسیاری دارد. نتایج پژوهش‌های Momeni Mahmouei et al., 2013; Momeni Mahmouei et al., 2012; Jannesar 2014; Sargolzadeh., 2013; Heidari et al., 2010; Safarian et al., 2010; Sheykhzadeh & Mehrmohamadi, 2005; Almekhlafi., 2006; Adeyemi., 2012 تأثیر مثبت بهره‌گیری از نرم‌افزارها

آموزش قرآن کریم از زمان‌های قدیم رایج بوده به طوری که پیامبر اکرم (ص) در طول رسالت خویش به‌ویژه در سال‌های آغازین با تلاوت آیات و بیان مطالب لازم درباره آن‌ها قرآن کریم را به اصحاب خود می‌آموخت (Tabatabai, 1990). حفظ و قرائت آیات کریمه و به تدریج آموزش قرآن کریم از مهم‌ترین تلاش‌های همه مسلمانان در عصر نزول قرآن گردید. اندک اندک این سنت حسنه رواج یافت به نحوی که در طول تاریخ، مسلمانان تعلیم و تربیت فرزندان خویش را از قرآن کریم آغاز می‌کردند. به تدریج در جوامع اسلامی برای آموزش قرآن نهادها و تشکیلات خاصی به وجود آمد: ۱- مکتب خانه: از قدیمی‌ترین و معتبرترین جایگاه آموزش قرآن بوده است. مهم‌ترین عامل یادگیری در این روش تمرین و تکرار شنیدن و خواندن آیات قرآن بود. در این روش حروف و حرکات به‌طور ضمنی آموزش داده می‌شد. ۲- مساجد: مساجد از دیر باز جایگاه اصلی آموزش قرآن و معارف اسلامی بوده است. ۳- مدارس و دانشگاه‌ها: در جوامع اسلامی، مدارس و دانشگاه‌ها، همواره یکی از جایگاه‌های آموزش قرآن بوده‌اند. در زمان حاضر نیز در کشورهای اسلامی و به‌ویژه ایران، از سال‌های اولیه آموزش ابتدایی تا آموزش عالی، در همه رشته‌ها، تدریس قرآن مورد توجه قرار دارد. ۴- جلسات قرآن: جلسات قرآن در همه مکان‌ها مانند مسجد، خانه، حسینیه و در زمان معاصر حتی در ادارات، فضاهای باز تشکیل می‌شد. ۵- خانواده: مطابق تعالیم و دستورات معصومین-علیهم‌السلام- یکی از حقوق فرزندان بر والدین، آموختن قرآن است. از این رو از دیر باز یکی از مکان‌های آموزش قرآن، نهاد خانواده بوده است (Mirmohamadi Zarandi, 2009). در دوره ابتدایی، معلمان بهترین نیروی انسانی برای آموزش عمومی قرآن در کشورند، با وجود توانایی‌های موجود، ضروری است به منظور ارتقای صلاحیت‌های علمی و حرفه‌ای ایشان با برگزاری دوره‌های آموزش ضمن خدمت اقدامات لازم صورت پذیرد

این نرم‌افزار می‌تواند بر انگیزش تحصیلی، باورهای خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی (روان‌خوانی) دانش‌آموزان در درس قرآن تأثیر بگذارد.

انگیزش می‌تواند به‌عنوان ترکیبی از نگرش، خواسته‌ها، علاقه و تمایل دانش‌آموزان به‌صرف تلاش در جهت یادگیری چیزی تعریف شود (Schunk, 2008). به نظر Bruner (1960)، انگیزش و گرایش به یادگیری عامل ایجاد هیجان فکری است و باعث می‌شود، یادگیرنده در برخورد با جهان، احساس شایستگی کند. بحث پیرامون پدیده‌های انگیزشی و نقش آن در مجموع رویدادهای روانی به ویژه تأثیر آن بر رفتار فرد بدون شک در قلمرو پژوهش‌های روان‌شناسی قرار می‌گیرد (Khodapanahi, 2002). شناسایی مفهوم انگیزش و آگاهی از انگیزه‌های مختلف و تأثیر آن‌ها بر فرآیند یادگیری دانش‌آموزان به معلم کمک می‌کند تا در طرح و اجرای برنامه‌های آموزشی خود، روش‌های بهتری را به کار بندند (Saif, 2016). دانش‌آموزانی که انگیزش تحصیلی دارند در مقایسه با دانش‌آموزانی که انگیزش تحصیلی کمی دارند، به مدت طولانی‌تر در انجام دادن تکالیف استقامت می‌کنند و به‌جای اینکه شکست خودشان را به عوامل بیرونی مانند دشواری تکلیف یا شانس نسبت دهند، آن را به تلاش نکردن (وضعیت درونی و تغییرپذیر) نسبت می‌دهند و تلاش خود را دوچندان می‌کنند تا موفق شوند (Slavin, 2006). یکی از عوامل حساس و مهم در پیشرفت تحصیلی، انگیزش است (Parsaeyan, 2007). باورهای خودکارآمدی به واسطه انگیزه درونی موجب می‌شود که فرد به‌طور خودانگیخته در محیط تلاش کند و به باورهای کارآمدی خود دست یابد (Pourjafar, 2007). خودکارآمدی یکی از ابعاد مهم و مهم‌ترین محور نظریه بندورا است. «خودکارآمدی به باورهای افراد درباره کنترل زندگی، به دست خودشان گفته می‌شود». این مفهوم به قضاوت‌ها و داوری‌های افراد درباره توانایی‌های خود در انجام کار یا سازگاری با موقعیتی خاص مرتبط است. بدیهی است که تفکر، احساسات و رفتار انسان در موقعیت‌هایی که به توانایی

و وسایل آموزشی و کمک آموزشی در انگیزش پیشرفت، خلاقیت و پیشرفت تحصیلی را به‌طور اعم نشان می‌دهند.

درس قرآن در دوره ابتدایی بیش‌تر دارای اهداف مهارتی است، لذا بهره‌گیری از ابزارهای آموزشی برای تسهیل آموزش در این دوره بسیار مهم تلقی می‌گردد. استفاده از ابزار و وسایل آموزشی، علاوه بر ایجاد جذابیت، یادگیری و تحقق، اهداف را تسریع می‌بخشد. در گذشته معمولاً رسانه آموزشی قرآن منحصر به کتاب درسی بود اما امروزه استفاده از لوحه‌های آموزشی، نوار آموزشی و نیز نرم‌افزارها و کتاب‌های کمک آموزشی ممکن و ضروری است (Anoshahpour et al., 2012). یکی از ابزارهایی که در آموزش قرآن تأثیر دارد، قلم هوشمند قرآنی است. قلم هوشمند قرآن صفات از محصولات دیجیتالی نوینی است که با تکنولوژی روز دنیا وارد شده و روش کار آن بدین صورت است که قلم قرآنی را روشن کرده و با انتخاب یکی از قاریان مورد دلخواه، روی هر آیه‌ای که به آن اشاره شود آن آیه بلافاصله تلاوت خواهد شد. این وسیله می‌تواند آیات قرآن کریم را تکرار کند تا دانش‌آموزان بهتر آموزش ببینند. علاوه بر خواندن آیات قرآن می‌توان، ترجمه فارسی، انگلیسی و ترکی را هم گوش داد. با استفاده از این دستگاه می‌توانیم با سه‌گام بهترین شیوه یادگیری و قرائت و حفظ آن را فراگیریم: ۱- نقطه‌گذاری (لمس) ۲- گوش فرا دادن ۳- تلاوت کاربر. این فناوری به‌گونه‌ای است که حس گر تعبیه شده در نوک قلم به محض قرار گرفتن بر روی صفحه به راحتی کدهای مخفی آن قسمت را شناسایی کرده و بلافاصله صوت مربوط به آن را فعال می‌کند. این قلم دارای خط کش دیجیتال نیز است. این خط کش که به صورت دیجیتال طراحی شده، فقط با اشاره نوک قلم به خط کش می‌تواند قاری‌ها و ... را تعویض کند. این تکنولوژی با ذخیره کدها و صوت‌ها و ایجاد ارتباط میان آن‌ها یک محیط یادگیری تعاملی را ایجاد می‌نماید که با هیچ ابزار دیگری قابل مقایسه و رقابت نیست و می‌تواند مشکلات موجود در آموزش قرآن را مرتفع نماید.

(Bandura, 1997). به کارگیری فناوری آموزشی در سطح مدارس باعث شده است تا علاقه و انگیزه دانش آموزان به یادگیری بیش تر شده و آن ها خود را در یادگیری درگیر کنند که این امر یادگیری سریع تر و بهتر را در بردارد (Richy, 2008). بهره مندی و توانایی استفاده از فناوری های جدید بر حس خود پنداره دانش آموزان تأثیر داشته و خودکارآمدی آن ها را متأثر می سازد. از سویی دیگر؛ بهبود وضعیت تحصیلی دانش آموزان، یکی از اهداف اساسی نظام های آموزش و پرورش معاصر است. از حدود یک قرن گذشته و با پدیدآیی رشته های تخصصی علوم تربیتی و روانشناسی تربیتی، مطالعه پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و عوامل مرتبط با آن بخش برجسته ای از پژوهش های متخصصان این دو رشته را تشکیل می دهد. نزدیک به یک قرن است که روان شناسان برای شناسایی عوامل پیش بینی کننده پیشرفت تحصیلی تلاش می کنند. یکی از مهم ترین عوامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی، انگیزش تحصیلی افراد است (Yasemenezhad et al., 2013). عوامل متعددی بر پیشرفت تحصیلی مؤثر است. این عوامل به دو دسته فردی و محیطی تقسیم می شوند. تحقیقات انجام شده در این زمینه نشان داده است که متغیرهای شخصیتی و شناختی (عوامل فردی) در مجموع ۷۰ درصد و سایر متغیرها از جمله محیطی، اجتماعی و موقعیتی ۳۰ درصد واریانس پیشرفت تحصیلی را به خود اختصاص می دهند (Friedman, 2002). تحقیقات جدید پیرامون عوامل فردی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان متغیرهایی مانند رویکردهای یادگیری، جهت گیری هدف، خودکارآمدی، خودتنظیمی، راهبردهای یادگیری و فراشناخت را شامل می شوند و در مورد عوامل محیطی به متغیرهایی چون خودکارآمدی معلمان، رضایت شغلی آن ها و سایر عوامل پرداخته اند (Bohle, 2003).

جهان امروز نیازمند انسان هایی است که مجهز به نیروی ظرافت و تیزبینی در خلق راه حل های جدید با استفاده از امکانات نوین و نیروی حاصل از اعتماد به خود که ناشی از پندارها و قضاوت های مثبت در مورد توانایی ها

خود احساس اطمینان می کند، متفاوت از رفتار وی در موقعیت هایی است که در آن احساس عدم توانایی و با فقدان صلاحیت می کند (Sekandari, 2016). خودکارآمدی بر رفتار فرد بسیار تأثیرگذار است. به عنوان مثال دانش آموز دارای خودکارآمدی سطح پایین ممکن است حتی برای امتحان خودش را آماده نکند زیرا فکر می کند هر اندازه که زحمت بکشد فایده ای نخواهد داشت. در مقابل شخص برخوردار از خودکارآمدی سطح بالا در انجام کارها امیدوارتر و موفق تر است و این توانایی را به فرد می دهد تا بر رفتارهایش کنترل و نظارت داشته باشد و آن ها را با معیارهای خودش بسنجد و در صورت لزوم خود را تقویت و یا تنبیه نماید تا به اهداف خود برسد (Gharabaghi et al., 2011). پژوهش ها نشان می دهند خودکارآمدی نقش مهمی در تصمیم فردی برای استفاده از تکنولوژی دارد. افراد با خودکارآمدی بالا معتقدند که آن ها می توانند به طور موفقیت آمیز تکالیف خود را در تنوعی از کاربردها انجام دهند (Pour & Asghar & Zare, 2016). از طرف دیگر، اعتقاد بر این است که باورهای خودکارآمدی نقش مهمی در رشد انگیزش درونی دارند. این نیروی درونی زمانی رشد می یابد که تمایل به دستیابی به این معیارها در فرد ایجاد شود و در صورت کسب نتیجه، فرد به خود سنجی مثبت دست پیدا می کند. این علاقه درونی، موجب تلاش های فرد در دراز مدت و بدون حضور پاداش های محیطی می شود (Kadivar, 2003). باورهای خودکارآمدی یکی از مهم ترین مؤلفه های کسب موفقیت و سازش یافتگی است و در حیطه روانشناسی مثبت جای می گیرد (Snyder & Lopez, 2002). سازه خودکارآمدی - باور به اینکه من می توانم - به اعتقادات فرد مبنی بر توانایی انجام تکالیف در شرایط خاص اشاره دارد. علاوه بر این، نوع دیگر خودکارآمدی به باور کلی فرد در مورد توانمندی و قابلیت های خود اشاره دارد (Maddux, 2002). نظریه خودکارآمدی بر این فرض مبتنی است که باور افراد در مورد توانایی ها و استعدادهایشان اثرات مطلوبی بر اعمال آن ها دارد و مهم ترین عامل تعیین کننده رفتار است

با توجه به آنچه گفته شد هدف این پژوهش بررسی تأثیر استفاده از قلم هوشمند قرآنی بر انگیزش تحصیلی، باورهای خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی (روان‌خوانی) درس قرآن دانش آموزان پسر پایه پنجم بود. با توجه به اهداف پژوهش فرضیه‌های زیر مطرح شد.

۱- استفاده از قلم هوشمند قرآنی بر انگیزش تحصیلی دانش آموزان پسر پایه پنجم تأثیر معنی‌داری دارد.

۲- استفاده از قلم هوشمند قرآنی بر باورهای خودکارآمدی دانش آموزان پسر پایه پنجم تأثیر معنی‌داری دارد.

۳- استفاده از قلم هوشمند قرآنی بر پیشرفت تحصیلی (روان‌خوانی) درس قرآن دانش آموزان پسر پایه پنجم تأثیر معنی‌داری دارد.

روش

طرح تحقیق شبه آزمایشی و بر اساس طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل و گمارش تصادفی اجرا شد. استفاده از قلم هوشمند قرآنی به عنوان متغیر مستقل و انگیزش تحصیلی، باورهای خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی (روان‌خوانی) درس قرآن به عنوان متغیر وابسته تحقیق مورد بررسی قرار گرفتند. جامعه آماری این پژوهش کلیه دانش آموزان پسر پایه پنجم مدارس ابتدایی دولتی ناحیه ۴ مشهد در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ بودند. به دلیل در دسترس نبودن فهرست کامل افراد جامعه و وسعت و پراکندگی جغرافیایی، از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای استفاده شد.

نمونه مورد نظر در این پژوهش شامل ۵۰ نفر از دانش آموزان پسر پایه پنجم بودن که در قالب دو گروه آزمایش (۲۵ نفر) و گروه کنترل (۲۵ نفر) مورد پژوهش قرار گرفتند. ابزارهای اندازه‌گیری در این پژوهش عبارت بودند از:

۱- پرسشنامه انگیزش تحصیلی: پرسشنامه استاندارد انگیزش تحصیلی هارتر شامل ۳۳ گویه که هدف آن بررسی انگیزش تحصیلی در بین دانش آموزان است. این ابزار شکل اصلاح شده مقیاس Harter (1980;

است، است. انسان برخوردار از خودکارآمدی در انجام کارها امیدوارتر و موفق‌تر است و خودکارآمدی این توانایی را به فرد می‌دهد تا بر رفتارهایش کنترل و نظارت داشته باشد (Gharabaghi et al., 2011).

در همین راستا؛ یکی از مسائلی که امروزه در عصر فناوری در جریان شیوه‌های آموزش به چشم می‌خورد استفاده از نرم‌افزارهای آموزشی و کمک آموزشی جهت تنوع بخشی و غنی‌تر ساختن تجارب دانش آموزان است. آموزش قرآن امروزه به جهت تأثیراتی که در رشد و تقویت باورهای دینی دارد، همواره مدنظر مسئولان آموزشی است. به جهت تسهیل آموزش قرآن ابزارهای کمک آموزشی فراوانی ساخته شده است مانند نرم‌افزار قرآنی. استفاده از این نرم‌افزارها در آموزش جدای از تأثیری که می‌تواند بر ارتقای روان‌خوانی قرآن داشته باشد می‌تواند موجبات رشد باورهای خودکارآمدی و انگیزش تحصیلی را فراهم سازد. در این قسمت به برخی از پژوهش‌ها که در این رابطه انجام شده اشاره می‌شود:

Golzari (2004) نشان داد که استفاده از نرم‌افزار کمک آموزشی در افزایش یادگیری دانش آموزان در مقایسه با روش تدریس سنتی به تنهایی، اثر گذارتر است. Momeni Mahmouei et al (2013b) در پژوهشی با عنوان «تأثیر استفاده از نرم‌افزار آموزشی بر انگیزه پیشرفت و پیشرفت تحصیلی درس آموزش قرآن» نشان دادند که، استفاده از نرم‌افزار آموزشی می‌تواند انگیزه پیشرفت و پیشرفت تحصیلی درس آموزش قرآن دانش آموزان را ارتقاء دهد. Momeni Mahmouei et al (2014) در پژوهشی با عنوان «تأثیر آموزش به کمک نرم‌افزار آموزشی دبستان قرآن بر انگیزش تحصیلی و روان‌خوانی قرآن دانش آموزان پایه سوم ابتدایی» به این نتیجه رسیدند که، استفاده از نرم‌افزار آموزشی دبستان قرآن بر انگیزش تحصیلی، روان‌خوانی، بخش خوانی، شمرده خوانی و روان‌خوانی قرآن کریم دانش آموزان تأثیر مثبتی دارد.

اصلی با ارزش ویژه بیشتر از ۱ را نشان داد که در مجموع ۵۸/۵۱ از واریانس‌ها را پیش‌بینی می‌کند (Jannesar, 2014). پایایی پرسشنامه در این پژوهش نیز از طریق آزمون آلفای کرونباخ ۰/۸۱ محاسبه شد.

پیشرفت تحصیلی: به منظور پیشرفت تحصیلی (روان‌خوانی) درس قرآن از میانگین نمرات درس قرآن دانش‌آموزان پایه پنجم استفاده شد که یک بار قبل از مداخله (پیش‌آزمون) و یک بار بعد از مداخله به عمل آمد.

روش اجرا: پس از انتخاب نمونه و تشکیل گروه‌ها و نیز تهیه ابزارها، پیش‌آزمون انگیزش تحصیلی، باورهای خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی درس روان‌خوانی قرآن از دو گروه دانش‌آموزان گرفته شد. پیش‌آزمون انگیزش تحصیلی شامل ۳۳ سؤال، باورهای خودکارآمدی شامل ۳۰ سؤال بود و پیشرفت تحصیلی درس روان‌خوانی قرآن به صورت شفاهی صورت گرفت که هر یک از آزمودنی‌ها باید به سؤال‌ها جواب بدهند به طوری که برای پاسخ‌گویی به سؤالات آزمودنی‌ها محدودیت زمانی نداشتند. پس از اجرای پیش‌آزمون انگیزش تحصیلی، باورهای خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی درس روان‌خوانی قرآن، مداخله آزمایشی (قلم هوشمند قرآنی) بر روی دانش‌آموزان انجام گرفت که این مداخله برای ۱۶ جلسه ۴۵ چند جلسه، آموزش‌های لازم، از طرف محقق به مجری داده شد و برای اطمینان از صحت اجرای درست آموزش (قلم هوشمند قرآنی) محقق ۲ جلسه در کلاس گروه آزمایش حضور یافت. در پایان آخرین جلسه قلم هوشمند قرآنی از هر دو گروه (آزمایش و کنترل) پس‌آزمونی به عمل آمد که نتایج نمره‌های پیش‌آزمون و پس‌آزمون هر دو گروه با استفاده از آزمون آماری کوواریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

همان‌طور که جدول ۱ نشان می‌دهد میانگین نمره جنبه درونی انگیزش تحصیلی بعد از مداخله در دانش‌آموزان

(1981) به عنوان یک ابزار سنجش انگیزش تحصیلی است. همان‌گونه که بیان شد مقیاس اصلی هارتر، انگیزش تحصیلی را با سؤال‌های دوقطبی می‌سنجد که یک قطب آن انگیزش درونی و قطب دیگر انگیزش بیرونی است و پاسخ آزمودنی به موضوع هر سؤال فقط می‌تواند یکی از دلایل بیرونی یا درونی را دربرداشته باشد. از آنجا که در بسیاری از موضوع‌های تحصیلی، انگیزه‌های درونی و بیرونی هر دو نقش را دارند. (Lepper et al, 2005) مقیاس هارتر را به شکل مقیاس‌های معمول درآوردند که هر سؤال تنها یکی از دلایل انگیزش درونی و بیرونی در نظر می‌گیرد. این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرت (هیچ وقت=۱، به ندرت=۲، گاهی اوقات=۳، اکثر اوقات=۴ و تقریباً همیشه=۵) بود. شیوه نمره‌گذاری در سؤال‌های ۳، ۴، ۵، ۹، ۱۰، ۱۵، ۱۶، ۱۹، ۲۱، ۲۷ و ۳۱ معکوس خواهد بود. پایایی این پرسشنامه توسط Zahiri & Rajabi (2007) و محقق این پژوهش با آزمون آلفای کرونباخ، ۰/۸۳ بدست آمده است (Jannesar, 2014). پایایی پرسشنامه در این پژوهش از طریق آزمون آلفای کرونباخ ۰/۸۸ محاسبه شد.

۲- پرسشنامه خودکارآمدی تحصیلی: پرسشنامه خودکارآمدی تحصیلی Morgan & Jenkins (1990) شامل ۳۰ سؤال در مقیاس ۴ درجه‌ای لیکرتی (کاملاً موافقم، تا حدودی موافق، تا حدودی مخالف و کاملاً مخالف) است. امتیاز بالا در این پرسشنامه به منزله خودکارآمدی تحصیلی بیشتر است. پایایی این پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ توسط Aghajani et al (2010)، ۰/۸۱ گزارش شده است. روایی با روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی مورد تحلیل قرار گرفت. قبل از اجرای تحلیل مؤلفه‌های اصلی، مناسب بودن داده‌ها برای تحلیل عاملی مورد سنجش قرار گرفت. بررسی ماتریس همبستگی وجود ضرایب ۰/۳ و بالاتر را نشان داد. ارزش کاریز-مایر-الکین ۰/۷۱ بود که این مقدار بیشتر از مقدار پیشنهادی ۰/۶ است. آزمون کرویت بارتلت در سطح معنی‌داری $p < 0.05$ اجرا شد که عامل یابی ماتریس همبستگی را مورد تأیید قرار می‌داد. تحلیل مؤلفه‌های

همان‌طور که جدول ۴ نشان می‌دهد، میانگین نمره پیشرفت تحصیلی درس روان‌خوانی قرآن بعد از مداخله در دانش‌آموزان گروه آزمایش $2/50 \pm 15/20$ و در دانش‌آموزان گروه کنترل $2/63 \pm 13/52$ به دست آمد.

جدول ۴. میانگین و انحراف معیار نمرات پیشرفت تحصیلی درس روان‌خوانی قرآن در پیش‌آزمون

متغیر	مرحله	گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار
پیشرفت تحصیلی درس روان‌خوانی قرآن	پیش‌آزمون	آزمایش	۲۵	۱۳/۱۶	۲/۵۱
		کنترل	۲۵	۱۲/۸۴	۳/۳۰
	پس‌آزمون	آزمایش	۲۵	۱۵/۲۰	۲/۵۰
		کنترل	۲۵	۱۳/۵۲	۲/۶۳

به منظور بررسی تأثیر استفاده از قلم نوری بر انگیزش، خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان از تحلیل کوواریانس استفاده شد و همگنی واریانس‌ها با آزمون لوین بررسی و تأیید گردید که در جدول ۵ نشان داده شده است.

یافته‌های جدول ۵ نشان داد که استفاده از قلم هوشمند قرآنی بر انگیزش تحصیلی درونی ($F=82/70$ و $p<0/05$)، باورهای خودکارآمدی ($F=90/25$ و $p<0/05$) و پیشرفت تحصیلی درس روان‌خوانی قرآن ($F=13/28$ و $p<0/05$) تأثیرگذار بوده است. اما استفاده از قلم هوشمند قرآنی بر انگیزش تحصیلی بیرونی مشارکت‌کنندگان در پژوهش مؤثر نبوده است.

گروه آزمایش $1/21 \pm 25/18$ و در دانش‌آموزان گروه کنترل $1/07 \pm 21/55$ به دست آمد.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار نمرات جنبه درونی انگیزش تحصیلی در پیش‌آزمون و پس‌آزمون

متغیر	مرحله	گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار
انگیزش تحصیلی	پیش‌آزمون	آزمایش	۲۵	۱/۰۹	۲۲/۳۶
		کنترل	۲۵	۱/۰۷	۲۱/۸۳
	پس‌آزمون	آزمایش	۲۵	۱/۲۱	۲۵/۱۸
		کنترل	۲۵	۱/۰۷	۲۱/۵۵

همان‌طور که جدول ۲ نشان می‌دهد، میانگین نمره جنبه بیرونی انگیزش تحصیلی بعد از مداخله در دانش‌آموزان گروه آزمایش $1/55 \pm 23/76$ و در دانش‌آموزان گروه کنترل $1/65 \pm 22/89$ به دست آمد.

جدول ۲. میانگین و انحراف معیار نمرات جنبه بیرونی انگیزش تحصیلی در پیش‌آزمون و پس‌آزمون

متغیر	مرحله	گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار
انگیزش تحصیلی	پیش‌آزمون	آزمایش	۲۵	۱/۵۵	۱۹/۷۴
		کنترل	۲۵	۱/۶۰	۱۸/۳۶
	پس‌آزمون	آزمایش	۲۵	۱/۵۵	۲۳/۷۶
		کنترل	۲۵	۱/۶۵	۲۲/۸۹

همان‌طور که جدول ۳ نشان می‌دهد، میانگین نمره باورهای خودکارآمدی بعد از مداخله در دانش‌آموزان گروه آزمایش $1/93 \pm 26/21$ و در دانش‌آموزان گروه کنترل $1/53 \pm 25/50$ به دست آمد.

جدول ۳. میانگین و انحراف معیار نمرات باورهای خودکارآمدی در پیش‌آزمون و پس‌آزمون

متغیر	مرحله	گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار
باورهای خودکارآمدی	پیش‌آزمون	آزمایش	۲۵	۱/۵۴	۲۶/۱۴
		کنترل	۲۵	۱/۴۷	۲۹/۴۴
	پس‌آزمون	آزمایش	۲۵	۱/۹۳	۲۶/۲۱
		کنترل	۲۵	۱/۵۳	۲۵/۵۰

جدول ۵. نتایج آزمون تحلیل کوواریانس اثر استفاده قلم هوشمند قرآنی در مورد متغیرهای انگیزش تحصیلی، باورهای خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی درس روان خوانی قرآن

متغیر	منبع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	f	سطح معنی داری
جنبه درونی انگیزش تحصیلی	پیش‌آزمون	۲۵۲۱۱/۸۶	۱	۲۵۲۱۱/۸۶	۱/۰۱	۰/۰۰۰۱
	گروه	۲۰۵۸/۹۷	۱	۲۰۵۸/۹۷	۸۲/۷۰	۰/۰۰۰۱
	خطا	۱۱۷۰/۱۳	۴۷	۲۴/۸۹		
جنبه بیرونی انگیزش تحصیلی	پیش‌آزمون	۲۶۲۱۱/۷۶	۱	۲۶۲۱۱/۷۶	۲/۰۱	۰/۰۰۰۱
	گروه	۲۱۵۸/۷۷	۱	۲۱۵۸/۷۷	۸۰/۶۰	۰/۰۹۷
	خطا	۱۲۷۰/۲۳	۵۰	۲۴/۸۹		
باورهای خودکارآمدی	پیش‌آزمون	۲۴۶۳۲/۳۲	۱	۲۴۶۳۲/۳۲	۱۵۴/۸۷	۰/۰۰۰۱
	گروه	۱۴۳۵۵/۰۶	۱	۱۴۳۵۵/۰۶	۹۰/۲۵	۰/۰۰۰۱
	خطا	۷۴۷۵/۰۳	۴۷	۱۵۹/۰۴		
پیشرفت تحصیلی درس روان خوانی قرآن	پیش‌آزمون	۲۲۴/۳۳	۱	۲۲۴/۳۳	۱۱۴/۷۱	۰/۰۰۰۱
	گروه	۲۵/۹۸	۱	۲۵/۹۸	۱۳/۲۸	۰/۰۰۱
	خطا	۹۱/۹۰	۴۷	۱/۹۵		

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر، به منظور بررسی تأثیر استفاده از قلم هوشمند قرآنی بر انگیزش تحصیلی، باورهای خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی (روان خوانی) درس قرآن دانش آموزان پسر پایه پنجم طراحی و اجرا شد. نتایج تحلیل کوواریانس نشان داد که قلم هوشمند قرآنی بر جنبه درونی انگیزش تحصیلی دانش آموزان پسر پایه پنجم تأثیر مثبتی دارد. اما بر جنبه بیرونی انگیزش تحصیلی دانش آموزان تأثیر معنی داری نداشت. نتایج این فرضیه با یافته‌های Momeni Mahmoudi et al (2014) و Momeni Mahmoudi et al (2013b) همخوانی دارد. آنان در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که استفاده از نرم‌افزار آموزشی بر انگیزش تحصیلی و پیشرفت تحصیلی دانش-

آموزان تأثیر معنی‌داری دارد. همچنین Jannesar (2014) در پژوهشی با عنوان «تأثیر استفاده از نرم‌افزار آموزشی تکالیف الکترونیکی مدرسه بر انگیزش، خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پسر پایه ششم مقطع ابتدایی» نشان داد که، استفاده از نرم‌افزار تکالیف الکترونیکی مدرسه (تام) بر انگیزش دانش آموزان پسر پایه ششم ابتدایی تأثیر دارد و Momeni Mahmoudi et al (2013a) نشان دادند؛ استفاده از نرم‌افزار آموزشی می‌شود و کوشا بر انگیزش دانش آموزان پسر پایه پنجم، تأثیر مثبتی و معنی‌داری دارد.

نتایج به دست آمده از فرضیه دوم پژوهش، تأثیر قلم هوشمند قرآنی بر باورهای خودکارآمدی دانش آموزان پسر پایه پنجم را مورد تأیید قرار می‌دهد. نتایج این فرضیه با

Adeyemi, 2012 که تأثیر مثبت بهره‌گیری از نرم‌افزارهای آموزشی در پیشرفت تحصیلی را به‌طور اعم نشان می‌دهند، همسو است. پژوهش‌های فوق‌خاطر نشان می‌کنند که در کنار بهره‌مندی از سایر روش‌های تدریس و وسایل کمک آموزشی، استفاده از نرم‌افزارهای آموزشی در جریان آموزش هم موجب تقویت مهارت‌های فناورانه و هم پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان می‌شود. با توجه به نتایج این پژوهش پیشنهاد می‌شود که:

۱- زمینه به‌کارگیری و استفاده از قلم هوشمند قرآنی با توجه به سهولت استفاده از آن در مدارس توسط مسئولان و معلمان (در آموزش قرآن) فراهم شده و توسعه یابد. ۲- مسئولان آموزشی با همکاری والدین نسبت به تهیه قلم هوشمند قرآنی از شرکت‌های معتبر و مورد تأیید آموزش و پرورش اهتمام ورزند. ۳- با توجه به گران بودن هزینه تهیه قلم هوشمند قرآنی برای دانش‌آموزان و خانواده‌های آن‌ها، آموزش و پرورش با همکاری شرکت‌های تولیدکننده این وسیله کمک آموزشی تمهیداتی را برای دسترسی ارزان‌تر این وسیله برای دانش‌آموزان ببیند یا به کمک بخش فناوری آموزشی (وزارت آموزش و پرورش) نسبت به تهیه قلم هوشمند قرآنی اقدام نمایند. قلم هوشمند قرآنی (با توجه به امکانات موجود در آن و قابلیت افزایشی امکانات) جهت آموزش درس قرآن در پایه‌های بالاتر مورد استفاده قرار گیرد. با توجه به قابلیت‌های افزایشی قلم هوشمند قرآنی و تأثیری که بر انگیزش تحصیلی، باورهای خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دارد، پیشنهاد می‌شود با تغییراتی و اضافه کردن فایل‌های آموزشی از این وسیله جهت آموزش ادعیه مفاهیم قرآنی و همچنین آموزش زبان انگلیسی در پایه‌ها و مقاطع بالاتر هم استفاده شود.

نتایج پژوهش‌های Jannesar (2014)، Sargolzadeh (2013) همخوانی دارد. در تبیین یافته‌های پژوهش می‌توان عنوان نمود که بهره‌مندی از قلم هوشمند قرآنی در آموزش درس قرآن (همچون سایر وسایل و نرم‌افزارهای آموزشی و کمک‌آموزشی) و استفاده از آن توسط دانش‌آموزان موجبات رشد و ارتقاء باورهای خودکارآمدی آن‌ها را در آموزش (به‌ویژه در بهره‌گیری از وسایل کمک آموزشی) فراهم می‌نماید.

از سویی دیگر؛ ویژگی‌های عاطفی یادگیرندگان، شامل علاقه و انگیزش آنان نسبت به درس، در جریان یادگیری هم نقش علت و هم معلول را بازی می‌کنند. تجارب یادگیری دانش‌آموزان در درس‌های مختلف وقتی به صورت موفقیت‌ها یا شکست‌های پی در پی اندوخته می‌شوند به ایجاد تصورات و باورهایی در آنان نسبت به توانایی‌هایشان در یادگیری موضوعات مختلف می‌انجامد. این باورها و پندارها، انگیزش آنان را نسبت به تلاش برای یادگیری موضوعات مشابه تحت تأثیر قرار می‌دهد. چنین وضعیتی تأثیر قابل‌توجهی بر اعتماد به نفس، خودکارآمدی، سبک زندگی آینده و به ویژه سلامت روانی یادگیرندگان دارد (Martinez, 1997).

نتایج به دست آمده از فرضیه سوم پژوهش، قلم هوشمند قرآنی بر پیشرفت تحصیلی درس روان‌خوانی قرآن دانش‌آموزان پسر پایه پنجم تأثیر معنی‌داری دارد. نتایج فرضیه این پژوهش با پژوهش‌های Momeni Mahmouei et al (2013b); Momeni Mahmouei et al (2014); Momeni Mahmouei et al., 2013b; Mahmouei et al., 2012; Sargolzadeh, 2013; Jannesar, 2014; Heidari et al., 2010; Safarian et al., 2010; Sheykhzadeh & Mehrmohamadi, 2005; Almekhlafi, 2006;

- Adeyemi, B. A. (2012). Effects of computer assisted instruction (CAI) on students' achievement in social studies in Osun state, Nigeria. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 3(2), 269-277.
- Almekhlafi, A. (2006). The effect of Computer-Assisted Language Learning (CALL) on United Arab Emirates EFL school students' achievement and attitude. *Interactive Learning Research*, 17(2), 121-142.
- Anoshahpour, A., Setodeh, E., Sarshor Khorasani, G. A., Saif, S. M., Malakoti, S. H., Nabati, R., & Vakil, R. (2012). *Principles and methods of teaching the Quran in the elementary education*. Tehran: Publishing Company of Iran Textbooks. [Persian]
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: Freeman.
- Bohle, G. T. (2003). High school factors that influence students to remain in school. *Educational Research*, 85, 69-80.
- Bruner, A. (1960). Social cognitive theory. *Annual Review of Psychology*, 54, 1-26.
- Dolati, K. (2005). *Reading the Holy Quran. Education home site*. <http://eduoffice.ir/>. [Persian]
- Friedman, I. A. (2002). Student behavior patterns contributing to teacher burnout. *Educational Research* 88, 281- 289.
- Gharabaghi, H., Amir Teymoori, M. H., & Maghami, M. H. (2011). Investigating the relationship between creativity and computer self-efficacy in undergraduate students of educational technology faculty of psychology and education of Allameh Tabataba'i University. *Innovation and creativity in the humanities*, 1(2), 151-178. [Persian]
- Golzari, Z. (2004). *The Effect of Designing the Hand-made Structures and Software by Researcher-made Maths Course on the Learning of Tehran Girl's Students and Comparing the Two Methods with Traditional Teaching Methods*. Master thesis, Tarbiat Moallem University. [Persian]
- Heidari, G. H., Madanlo, Y., Neyaz Azari, M., & Jafari Galochch, A. (2010). Comparison of the Effect of Teaching English with Educational Software and Traditional Method on Students' Academic Achievement. *Information and Communication Technology in Educational Sciences*, 1(1), 103-116. [Persian]
- Jannesar, H. (2014). *The impact of using e-school homework software educational On motivation, self-efficacy and academic achievement of 6th grade elementary school students*. Master thesis, Islamic Azad University, Qainat Branch. [Persian]
- Kadivar, P. (2003). Studying the role of self-efficacy beliefs, autonomy and intelligence in high school students' progress. *Educational Sciences and Psychology*, 45, 26-32. [Persian]
- Khodapanahi, M. K. (2002). *Motivation and excitement*. Tehran: Publication of Samt. [Persian]
- Maddux, JE. (2002). *The power of believing you can*. Handbook of positive psychology. Oxf Uni press.
- Martinez, M. (1997). *Development and Validation of an Intentional Learning Orientation Questionnaire*. Birgham Young University.
- Mirmohamadi Zarandi, A. (2009). *History and Sciences of the Qur'an*. Qom. Islamic Publications Office. [Persian]
- Momeni Mahmoudi, H., Mohamadpoor, H., & Bakhtiyari, M. (2013b). *The Effect of Using Educational Software on the Achievement Motivation and Academic Achievement of Quran Learning Lessons*. Proceedings of the First Congress of Educational Sciences and Social Violations. Iran: Tehran. [Persian]
- Momeni Mahmoudi, H., Pakdaman, M., & Dadmehr, M. (2013a). Using Misha and Kosha's educational software on motivation and academic achievement of 5th grade male students. *Information and Communication Technology in Educational Sciences*, 2, 45-65. [Persian]
- Momeni Mahmoudi, H., Pakdaman, M., & Lari, M. (2012). Effect of Wiki and Niki educational software on the level of creativity and academic achievement of mathematical lessons. *Information and Communication Technology in Educational Sciences*, 2, 127-143. [Persian]

- Momeni Mahmouei, H., Pakdaman, M., & Rashid, Y. M. (2014). The Effect of Education Using the Quran's Primary Education Software on Educational Motivation and Quran Recitation of Third-Year Students. *Engineering Education: Technology and Design Training*, 3(4), 83-93. [Persian]
- Nari Abyaneh, M. R. (2001). *Methodology of reading the Holy Qur'an*. Tehran. Publication of Karim. [Persian]
- Parsaeyan, M. (2007). *Psychology of motivation and excitement*. Tehran: publication of sokhan. [Persian]
- Pour Asghar, N., & Zare, H. (2015). Previous Experiences and Functional Assignments Related to Computer Students: The Role of Computer Self-Efficacy, Computer Anxiety, and Gender. *Research in school and virtual learning*, 3(9), 71-82. [Persian]
- Pourjafar Doost, K. (2007). *Construction and standardization of reliability of self-efficacy test in 14-18 year-old high school students in Karaj*. Master thesis, Allameh Tabataba'i University. [Persian]
- Safarian, S., Fallah, V., & Mirhosseini, S. H. (2010). Comparison of the Effect of Education with the Help of Educational Software and Traditional Teaching Methods on Learning Math. *Information and Communication Technology in Educational Sciences*, 1(2), 22-36. [Persian]
- Saif, A. A. (2016). *Modern educational Psychology, Psychology of Learning and Education*. Tehran: Publication of Dowran. [Persian]
- Sargolzadeh, Z. (2013). *The Effect of Teacher's Educational Software on Self-esteem, Attitude and Educational Achievement of Fourth-Elementary School Students in Math*. Master thesis, Islamic Azad University, Qainat Branch. [Persian]
- Schunk, D. L. (2008). Metacognition, self-regulation, and self-regulated learning: Research recommendations. *Educational Psychology Review*, 20, 463-467.
- Sekandari, S. (2016). *The role of computer-aided self-efficacy on motivation and academic achievement. Work and technology lesson of elementary school students*. Master thesis, Islamic Azad University, Qainat Branch. [Persian]
- Sheykhzadeh, M., & Mehrmohamadi, M. (2005). Primary Math Training Software Based on constructivist approach and its effectiveness measurement. *Educational innovations*, 9, 32-48. [Persian]
- Slavin, R. A. (2006). *Educational Psychology Theory and Practice*. Translated by Yahya Seyed Mohamai. Tehran: Publication of Ravan.
- Soleymanian, H. R. (2009). Investigating the Effect of Teaching Quranic Educational Tips on Improving Social Acceptance. *Interdisciplinary Quranic research*, 2, 17-26. [Persian]
- Snyder, C. R., & Lopez, S. H. (2002). *Handbook of positive psychology*. New York: Oxford University Press.
- Tabataba'i, S. M. H. (1990). *Quran in Islam*. Qom. Publication of Sadra. [Persian]
- Taghilou, S. (2003). The Impact of Quran Reading Training on Stress Reduction among Youth and Adolescents. *Journal of Guilan University of Medical Sciences*, 71, 72-81. [Persian]
- Yasemenezhad, P., Taheri, M., Golmohamadian, M. (2013). Self-regulation relationship with the motivation of progress and academic achievement of high school girl students in Tehran. *Educational and learning research*, 20(3), 325-338. [Persian]
- Yousofi, A. R., Ghasemi, G. R., & Firooznia, S. (2009). The Relationship between Academic Motivation with Academic Achievement of Medical Students of Isfahan University of Medical Sciences. *Medical education*, 9(1), 79-84. [Persian].

The Effect Of Quran Smart Pen On Academic Motivation, Self-Efficacy And Academic Achievement (Fluent Reading) In The Lessons Of Quran

Hossein Momeni Mahmoudi^{1*}, Habib Sadeghi²

1. Youth and Elite Research Club, Torbat Heydariyeh Branch, Islamic Azad University, Torbat Heydariyeh, Iran.
2. Department of Educational Sciences, Qaenat Branch, Islamic Azad University, Qaenat, Iran.

*Corresponding Author, Address: Torbat Heydariyeh, Torbat Heydariyeh Branch of Islamic Azad University, Department of Educational Sciences;
E-Mail: momenimahmouei@yahoo.com

Received: 16 October 2016; Accepted: 13 February 2017

Abstract

Introduction: The teaching of the Qur'an in the elementary level has always been a consideration for educational officials. It is very important to use educational tools to facilitate education. One of the tools that influences Quranic teaching is the Quranic Smart Pen.

Method: This study aimed to investigate the effect of a smart pen Quran on academic motivation, self-efficacy and academic achievement (fluent reading) in the lesson of the Quran of fifth grade male students, through quasi-experimental study was performed. The statistical population consisted of all 5th grade male students in district 4 of Mashhad in the academic year of 2014-2015. Using randomized cluster sampling, 50 students were selected and assigned to two groups of experimental and control (each group was 25). Data collection was done by using the questionnaires of academic motivation, academic self-efficacy and academic achievement (fluent reading) of the Qur'anic lesson. In this study, the reliability of the academic motivation questionnaire and self-efficacy test was reported by using Cronbach Alpha 0.88 and 0.81 respectively. For analysis of data, covariance analysis and SPSS software version 17 were used at the significant level ($P < 0.05$).

Results: The results showed that effect of smart pen Quran is significant on internal aspect of academic motivation, self-efficacy and academic achievement (fluent reading), but the Quranic Smart Pen did not affect the external aspect of students' academic motivation.

Keywords: Quranic Smart Pen, Academic Motivation, Self-efficacy beliefs, Fluent reading of the Quran.